

5.1.2.e

Ministerie van Landbouw,
Natuur en Voedselkwaliteit

TER ADVISERING

Directoraat-generaal Agro
Directie Plantaardige Agroketens
en Voedselkwaliteit

Auteur

5.1.2.e

Datum

5 augustus 2021

Kenmerk

DGA-PAV / 21187863

BHM: 21210926

Kopie aan

Bijlage(n)

Aan de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit

Ik begrijp niet waarom de uitkomst zo uitkomen als a zijn. Dat lost dan toch ook aan de gehanteerde methodiek bij vaststelling? of is er iets in de praktijk veranderd, waardoor de forfaitaire analyses uitpakken?

nota

En hoe verhoudt dit zich tot de toerekening?
Stand van zaken actualisatie excretieforfaits voor melkvee, vleesvee en vleeskalveren

metris van de TL om laag productieve dieren meer

Parafenroute

5.1.2.e

5.1.2.e

5.1.2.e

ruimte te geven en laag-productieve mindere ruimte? (Het is gemeenlijk 'hante' van de stoffen?)

5.1.2.e

Aanleiding

In de Kamerbrief van 30 oktober 2020 (TK 33 037, nr. 376) heeft u aangegeven er naar te streven om per 1 januari 2022 de forfaitaire excretienormen voor melkvee, vleesvee en vleeskalveren te actualiseren. Binnenkort zal de Commissie Deskundigen Meststoffenwet (CDM) zijn advies in deze uitbrengen. Hoewel het advies van de CDM over de excretieforfaits melkvee nog concept is, verwachten we inhoudelijk geen grote wijzigingen. Met voorliggende nota wordt u nu al geïnformeerd over de stand van zaken.

Gelet op stand formatie is dit wellicht een nog opgelost, met de begrip niet waarom alles nu zo anders uitpakt.

Advies

- Op basis van het concept advies van de CDM adviseren wij u geen actualisering van de excretieforfaits per 1 januari 2022 door te voeren, vanwege onverwachte en ongewenste beleidsmatige effecten.
- Indien u instemt met dit advies, zullen we langs deze lijn een brief aan de Kamer opstellen die u in september gezamenlijk met het definitieve CDM-advies kunt versturen.

Welke keuzes worden gemaakt door de minister?

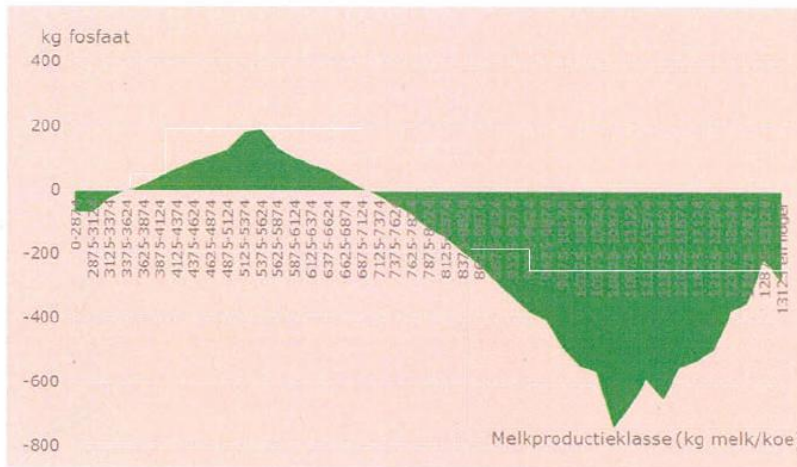
Is het niet een beetje advies hebben, met 1 jan 2022 wordt mogelijk. Dus 1 jaar tot opschorten.

Kernpunten

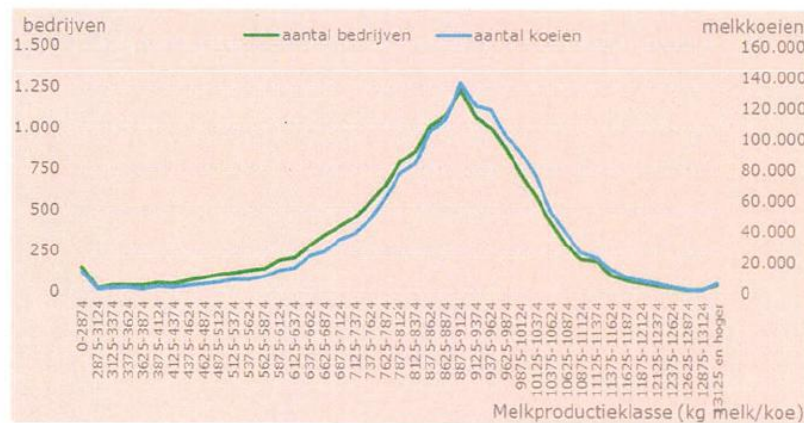
Excretieforfaits melkvee

- In goede samenspraak met en medewerking van de sector heeft de CDM-werkgroep excretieforfaits op basis van data uit de Kringloopwijzer een voorstel gedaan voor aanpassing van de rekenregels waardoor de (berekende) excretiecijfers beter aansluiten bij de praktijk.
- Op basis van die nieuwe rekenregels heeft de werkgroep een concept opgesteld van een (nieuwe) tabel met forfaitaire excretienormen als functie van de melkproductie per koe, inclusief een uitbreiding van het aantal melkproductieclassen aan de onderkant van de tabel voor laagproductieve bedrijven en aan de bovenkant van de tabel voor hoogproductieve bedrijven.
- Tot voor kort werd aangenomen dat de actualisering van de excretieforfaits 'voordelig' zou uitpakken voor de bedrijven met een lagere melkproductie en 'nadelig' voor de bedrijven met een hogere melkproductie.
- Maar mede door de aanpassing van de rekenregels blijkt de voorziene actualisering precies andersom uit te pakken, zoals weergegeven in figuur 1.

Ontvangen BPZ

Figuur 1: Gemiddeld verschil in forfaitaire fosfaatproductie per bedrijf tussen de fosfaatproductie bij voorgestelde forfaits en bij de huidige forfaits (concept CDM-advies)
NB. Een negatief getal betekent dat er sprake is van fosfaatruimte, een positief getal betekent dat er sprake is van fosfaattekort.

Figuur 2: Aantal bedrijven en aantal melkkoeien per productieklasse (concept CDM-advies)

- Juist bedrijven met een melkproductie iets onder de gemiddelde melkgift en lager, zouden na de actualisatie fosfaatrechten moeten verwerven om hetzelfde aantal dieren te mogen houden of dieren moeten afstoten om niet meer fosfaat te produceren dan de hoeveelheid fosfaatrechten die zij hebben. Terwijl bedrijven met een melkproductie rond de gemiddelde melkgift en daarboven juist een voordeel zouden hebben.

Zij zouden met de geactualiseerde forfaits ofwel meer dieren kunnen houden met de fosfaatrechten die zij hebben, ofwel fosfaatrechten kunnen verkopen zonder hun veestapel te hoeven inkrimpen.

- Op basis van de data uit de mei-telling 2020 is berekend dat van de ca. 14.800 melkveebedrijven in Nederland ongeveer 2.250 bedrijven (= 15%) nadeel zullen ondervinden van actualisering van de forfaitaire excretienormen en ongeveer 12.500 bedrijven (= 85%) er voordeel bij kunnen hebben.
- De geregistreerde melkproductie per koe van het gemiddelde melkveebedrijf lag in 2020 in de klasse 8625-8874 kg melk. Het gemiddelde melkveebedrijf heeft bij de voorgestelde forfaitaire excretienormen een fosfaatruimte van 230 kg fosfaat, wat overeenkomt met de forfaitaire fosfaatproductie van (afgerond naar beneden) 5 melkkoeien.
- Uit het concept CDM-advies blijkt verder dat door de voorgestelde nieuwe forfaitaire excretienormen voor fosfaat binnen de huidige fosfaatrechten ruimte ontstaat voor circa 3,6 miljoen kilogram extra fosfaatproductie.
- Wanneer de extra productieruimte op basis van fosfaat daadwerkelijk wordt opgevuld, neemt de stikstofexcretie toe met ongeveer 13-14 miljoen kilogram N per jaar.
- De hiervoor beschreven gevolgen van de voorgestelde nieuwe forfaitaire excretienormen voor fosfaat zijn verrassend, zowel voor ons als voor de sector.
- Geconfronteerd met de gevolgen voor met name de laag productieve bedrijven, heeft de sector laten weten het doorvoeren van de voorgestelde nieuwe forfaitaire excretienormen niet acceptabel te vinden.
- Beleidsmatig achten ook wij de hiervoor beschreven effecten van actualisering van de forfaitaire excretienormen ongewenst, omdat de inzet vanuit de LNV-visie, de stikstofaanpak en het mestbeleid juist is om toe te werken naar extensivering van de melkveehouderij.
- Het fosfaatrechtenstelsel schrijft niet voor in welke frequentie de forfaitaire excretienormen geactualiseerd moeten worden. Inmiddels is echter wel duidelijk dat de huidige forfaitaire excretienormen niet actueel zijn. Indien u instemt met ons advies, besluit u twee jaar op rij om de forfaits niet te actualiseren. Dat roept vragen op over de werking van het fosfaatrechtenstelsel en of het niet anders zou moeten. Bijvoorbeeld of niet beter overgestapt zou kunnen worden naar een vorm van dierrechten in plaats van fosfaatrechten, zoals nu ook al voor de varkens- en pluimveehouderij geldt. Dat zou een zeer ingrijpende aanpassing zijn en bezien dient te worden of eventueel ook minder ingrijpende maatregelen mogelijk zijn. Voordat we u hier een afgewogen advies over kunnen geven, vergt dit nadere bestudering die plaats moet vinden in samenhang met de uitwerking van de contouren van het nieuwe mestbeleid. Indien u hier voor voelt, nemen we deze bestudering ter hand.
- In gesprekken over het concept CDM-advies heeft de sector aangegeven in overleg te willen treden over het wellicht wijzigen van het fosfaatrechtenstelsel, bijvoorbeeld in een vorm van een dierrechtenstelsel voor de melkveehouderij.

Vleesvee

- Om beter aan te sluiten bij de huidige structuur in de vleesveehouderij, heeft de sector eerder al voorgesteld om in aanvulling op de bestaande categorieën nieuwe, extra categorieën te onderscheiden en daar ook forfaitaire excretienormen voor te vaststellen.
- Het voorstel voor extra categorieën is door de CDM-werkgroep overgenomen, maar het is niet mogelijk gebleken om in samenspraak met de sector te komen tot een ondubbelzinnige omschrijving van de voorgestelde categorieën.
- Als gevolg hiervan is de sector niet in staat geweest om praktijkgegevens aan te leveren op basis waarvan de CDM-werkgroep voorstellen kon doen voor de excretieforfaits.
- Hiermee geconfronteerd, heeft de sector aangegeven liever een pas op de plaats te maken en in te zetten op een goede omschrijving van de categorieën, het aanleveren van juiste praktijkgegevens en het invoeren van passende excretieforfaits per 1 januari 2023.
- Beleidsmatig bezien kunnen wij ons goed vinden in de wens van de sector om op basis van gedegen basisgegevens vanuit de praktijk te komen tot aangepaste excretienormen voor bestaande en nieuwe diercategorieën per 1 januari 2023.
- Kort na de zomer zal de CDM-werkgroep samen met de sector de daartoe noodzakelijke werkzaamheden oppakken.

Vleeskalveren

- Ondanks de medewerking van de sector is het niet mogelijk gebleken om voor de categorieën die betrekking hebben op rosékalveren (115, 116 en 117) voldoende betrouwbare praktijkgegevens aan te leveren die konden dienen als basis voor de CDM-werkgroep voor een voorstel ter actualisering van de huidige excretieforfaits.
- Voor de blankvleeskalveren (categorie 111) is het wel mogelijk gebleken om betrouwbare praktijkgegevens aan te leveren en hiervoor heeft de CDM-werkgroep wel een voorstel gedaan voor actualisering van de forfaitaire excretienorm.

Proces

- De CDM heeft zijn definitief advies omtrent de actualisering van de forfaitaire excretienormen voor melkvee, vleesvee en vleeskalveren op het moment van schrijven van voorliggende nota nog niet uitgebracht. Het definitieve advies wordt in september verwacht.
- Ten gevolge van de voor eenieder verrassende uitkomsten voor melkvee, heeft het opstellen van het advies meer tijd gevergd dan verwacht. Tevens blijkt uit de inhoud dat alleen voor blankvleeskalveren eventueel een actualisatie aan de orde kan zijn. Hoewel dit een relatief kleine, technische wijziging zou betreffen, is actualisatie per 1 januari 2022 inmiddels qua doorlooptijd (formuleren voorlopig besluit, internetconsultatie, nemen van definitief besluit, notificatie in Brussel, publicatie in Staatscourant) niet meer haalbaar. Wij adviseren u hier dan ook geen apart wijzigingstraject voor op te starten.

Directoraat-generaal Agro
Directie Plantaardige Agroketens
en Voedselkwaliteit

- Vanwege de kalendersystematiek van de Meststoffenwet - productie, gebruik en verantwoording worden beoordeeld per kalenderjaar - moet een actualisatie van de forfaitaire excretienormen op 1 januari van het jaar van kracht worden en niet een dag later of andere datum in het jaar.

Kenmerk
DGA-PAV / 21187863